

Bonanova de Calafell

Una urbanització en ciutat jardí

Quan el març de 1993 els clients em van presentar el lloc i les previsions del Pla general, em va semblar que, per fer el que estava previst, aquella disposició dels carrers calia refer-la del tot. Davant la proposta de pocs carrers tots iguals i indiferents, vaig temptejar la disposició d'un carrer rectilini, potent i connector, que travessés el sector de dalt a baix. Carrers domèstics, de 8 metres d'ample i ondulats ja ho serien la majoria, atès que es preveïen tipologies unifamiliars sobre parcel·la relativament petita. El nus del projecte consistiria a donar escala i dimensió a un lloc gran, 19,1 ha, però relativament aïllat, que podia esdevenir un més dels molts laberints de carrers amb tanques i casetes que hi ha des de Segur de Calafell fins a Comarruga. Mirant el territori de conjunt i no escapat per les divisions de terme municipal, la recta diagonal permetia una connexió inèdita entre grans avingudes. La idea, en planta, encaixava. Però l'orografia posava les coses una mica al límit de l'equilibri entre respectar la geografia i projectar pendents còmodes.

Encaixar la resta va ser laboriós però agraït. Es podia treure partit de la magnífica orientació a migdia. Vaig acumular els espais lliures i els sòls previstos per a equipaments remarcant la conca del Meix, de manera que es possessin a l'abast de la majoria de cases les visuals directes cap al mar i cap al poble, que des d'aquest angle es caracteritza pel perfil del castell. Es van haver de vèncer algunes desconfiances per tal de desprogramar el nus viari a diferent nivell previst pel PG al capdamunt del sector i demostrar que la nova ordenació proposada evitava haver d'assumir una previsió obsoleta i en canvi proposava una nova connexió de valor general. Les àrees lliures es van resoldre a peu d'obra durant la direcció, fent escales, camins i refent marges de pedra seca, que de vegades va caldre inventar, amb pocs recursos però amb l'ofici de pàgesos i la mirada atenta dels promotors. Va caldre convèncer que els carrers en culs de sac viari esdevien, sense solució de continuïtat, passos per als vianants i les bicicletes fins a teixir circuits paral·lels, i que tot plegat

podia admetre bases de laminació per a les aigües pluvials i així disminuir l'impacte de les grans pluges conca avall i poder dimensionar raonablement els col·lectors.

La urbanització, a càrrec de la iniciativa privada, va ser una obra discreta i entretinguda que va durar 22 mesos (octubre 1998 - juliol 2000). A partir d'aleshores, i seguint el destí de tantes urbanitzacions de casetes, va començar un temps de grues i de paletes que està en plena eferescència. Una història que ara ja és molt més polifònica.

Josep Parcerisa, arquitecte

<< Ordenació en ciutat jardí a Calafell, Bonanova de Calafell. 19,1 ha de baixa densitat i 250 parcel·les de 500 m², de promoció privada.

Fotografies

F1 > En primer pla, vista dels daus de llum que acompanyen els camins per a vianants, en una vista general de la conca del Meix fins a la platja de Calafell i que està protegida pel sistema d'espais lliures.

F2 > L'avinguda diagonal i rectilínia, mirant a migdia, al capvespre. El carrer fa 16 metres d'ample, amb vorades de 4 metres. El pendent màxim és del 6,5%.

F3 > Un dels passos per a vianants i bicicletes, entre la tanca d'una parcel·la de la urbanització veïna i un sorral projectat per a la laminació de les aigües pluvials i el drenatge.

F4 > A llevant i per la part baixa de la Bonanova es preveu un carrer-mirador en forma d'arc que apunta a completar la connexió amb el poble. Però la responsabilitat d'acabar aquest carrer de ronda pertoca a qui desenvolupi el futur pla parcial (clau 21 del PG, la darrera peça d'un trencadiscosques).

F5 > Les escales, dretes, són el contrapunt als carrers, plans i ondulats. El dia que totes les cases hagin construït les seves tanques, les escales seran dreceres i miradors, útils també per orientar-se.

Dues actuacions a Reus

fent nova ciutat

Fa poc Justo Isasi escrivia en un article a *El País* sobre els nous barris de Madrid: «Hay mucho espacio pero poca ciudad. Los nuevos barrios podían llamarse urbanizaciones, lo que en boca popular significa conjuntos sin alma en medio de ningún sitio». Treballem perquè això no ens passi.

Passeig Nord

A l'entorn del passeig Nord

El pla general dibuixa un vial de 60 m d'amplada que ha de vertebrar tot el desenvolupament del nord de la ciutat.

Va de l'est a l'oest; de la urbanització de Sant Joan, es creua amb la carretera de Castellvell, amb el passeig de la Boca de la Mina, amb l'accés a l'Institut Pere Mata i fins a la carretera d'Alcolea.

El passeig forma part de diversos àmbits de planejament de sòl urbanitzable residencial, els plans parcials: C.2a, B.1, B.12, B.5, B.13, B.2, B.3 i B.4. També inclou una part de sòl urbà i una part de sòl rústic. Tot l'àmbit té una superfície d'unes 100 ha.

Atès que la seva execució serà per parts i de gestió diversa, vam considerar necessari estudiar primer globalment l'àmbit per definir els volums que formaran les futures façanes del passeig, els usos i les densitats de l'entorn, com també definir les seccions, les rasants i els materials del projecte d'urbanització.

Aquest pla especial el van dur a terme els arquitectes Fuses-Viader l'any 2002 i actualment s'està redactant la corresponent modificació de planejament.

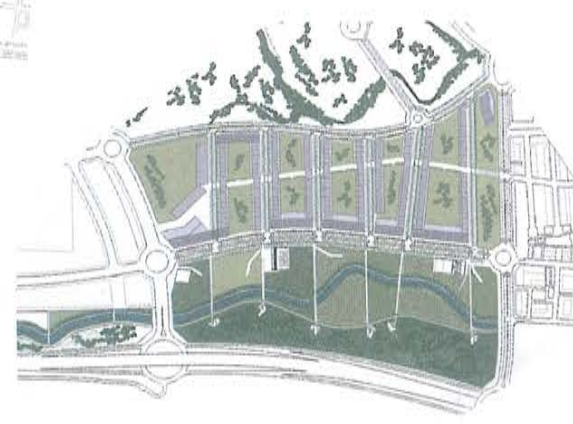
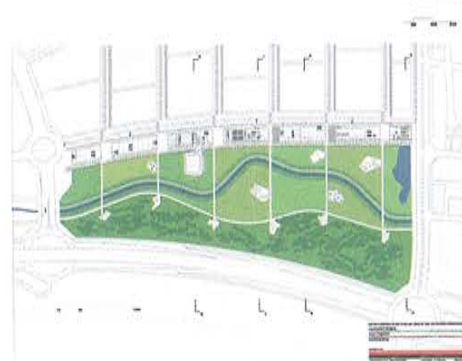
El projecte preveu augmentar la densitat de la residència atenent al potencial d'aquesta zona: proximitat al centre, ben comunicat i sense interferències amb altres usos poc compatibles amb l'habitatge.

Actualment, al voltant del passeig de la Boca de la Mina ja hi ha cessions de verd i equipaments. A la cruïlla entre els dos passejos s'hi proposa un nou parc.

L'ordenació dels volums esdevé una seqüència al llarg del recorregut del passeig de seccions diferents però amb unes constants que es van repetint i que li donen una identitat.

L'edificació es compon de blocs rectangulars, de diversa alçada, enganxats, que giren ortogonalment dins de cada illa de manera que l'espai verd del passeig es complementa amb els jardins comunitaris i privats d'aquestes illes.

Barranc del Roquís

A l'entorn del barranc del Roquís

Aquest àmbit a ponent de la ciutat està definit per la franja llarga i estreta que es troba entre la variant de l'N-420 i els barrancs de la Barraqueta i del Roquís. Una àrea de 1.600 m de llargada que per un costat dona a la carretera nova i per l'altre costat dels barrancs connecta amb espais destinats a diferents usos: sòl industrial i sòl urbanitzable industrial i residencial. El sòl residencial se situa a l'extrem sud, entre el carrer de Recasens i Mercader i la carretera de Riudoms.

El projecte d'ordenació del parc del Roquís té com a objectius principals definir una nova façana de la ciutat i, alhora, afavorir la dinamització dels diferents usos que s'hi poden acollir. Les bones condicions d'accessibilitat a la ciutat, amb tres rotondes des de la variant, l'existència d'un teixit industrial potent i força consolidat i l'existència també de sectors de sòl residencial fan que aquesta àrea sigui un bon lloc per desenvolupar en els propers anys. Aquest projecte l'estan realitzant l'equip Batlle i Roig. La superfície de l'àmbit del nou sòl residencial és de 30 ha, inclou els sectors C-4, C-6 i C-7. Dels dibuixos del Pla general de l'any 97 d'illes petites amb molts vials que ens duïen a tipologies de cases en filera anem a illes grans, amb carrers amples que ens porten a tipologies de blocs plurifamiliars en illes semitancades.

A l'entorn de l'urbanisme

Treballar amb urbanisme el dia a dia és lent i avançar en la gestió d'aquests treballs és complex. Però segurament no pot ser d'altra manera. Les propostes amb el temps evolucionen, canvien i, en general, milloren. I quan mirem de lluny la feina feta, el resultat no es pas decebedor sinó ben al contrari.

Pilar Carbassa, arquitecta

Serveis Territorials de l'Ajuntament de Reus